

REZONANS MAGNETYCZNY

UKŁADU MIĘŚNIOWO-SZKIELETOWEGO

DIAGNOSTYKA RÓŻNICOWA

REDAKCJA WYDANIA POLSKIEGO Marek Sąsiadek

Rezonans magnetyczny układu mięśniowo-szkieletowego

Diagnostyka różnicowa

Tytuł oryginału:

Differential Diagnosis in Musculoskeletal MRI

1st edition

Autorzy:

Gary M. Hollenberg, Eric P. Weinberg, Steven P. Meyers

© 2015 of the original English language edition by Thieme Medical Publishers, Inc.

Thieme Publishers Stuttgart

Rüdigerstrasse 14, 70469 Stuttgart, Germany

ISBN 978-1-60406-683-8

Wszelkie prawa zastrzeżone, zwłaszcza prawo do przedruku i tłumaczenia na inne języki. Żadna z części tej książki nie może być w jakiegokolwiek formie publikowana bez uprzedniej pisemnej zgody Wydawnictwa.

Ze względu na stały postęp w naukach medycznych lub odmienne nieraz opinie na temat leczenia, jak również możliwość wystąpienia błędu, prosimy, aby w trakcie podejmowania decyzji terapeutycznej uważnie oceniać zamieszczone w książce informacje. Pomoże to zmniejszyć ryzyko wystąpienia błędu lekarskiego.

© Copyright for the Polish edition by Edra Urban & Partner, Wrocław 2020

Redakcja naukowa I wydania polskiego: prof. dr hab. n. med. Marek Sąsiadek

Tłumaczenie z języka angielskiego: dr n. med. Michał Wolańczyk

Prezes Zarządu: Giorgio Albonetti

Dyrektor Wydawniczy: lek. med. Edyta Błażejewska

Redaktor prowadzący: Renata Wręczycka

Redaktor tekstu: Lidia Kwiecień

Opracowanie skorowidza: lek. med. Edyta Dzięcioł

ISBN 978-83-66310-20-9

Edra Urban & Partner

ul. Kościuszki 29, 50-011 Wrocław

tel. +48 71 726 38 35

biuro@edraurban.pl

www.edraurban.pl

Łamanie i przygotowanie do druku: Marta Radlak

Druk i oprawa: KDD, Konin

Spis treści

	Przedmowa	ix
	Wstęp	xi
	Podziękowania	xiii
1	Wprowadzenie do obrazowania rezonansu magnetycznego w ocenie nieprawidłowości mięśniowo-szkieletowych	1
	<i>Steven P. Meyers</i>	
2	Bark	7
	<i>Gary M. Hollenberg</i>	
	Tabela 2.1: Zmiany w obrębie stożka rotatorów	8
	Tabela 2.2: Zmiany o charakterze ciasnoty (<i>impingement syndrome</i>)	20
	Tabela 2.3: Zmiany związane z niestabilnością stawu ramiennego	26
	Tabela 2.4: Uszkodzenia typu SLAP oraz nieprawidłowości związane ze ścięgnem mięśnia dwugłowego ramienia	36
	Tabela 2.5: Nieprawidłowości stawu ramiennego o charakterze nerwowym	42
	Tabela 2.6: Zmiany kostne oraz zmiany zwyrodnieniowe i zapalne barku	44
3	Łokieć	51
	<i>Gary M. Hollenberg</i>	
	Tabela 3.1: Uszkodzenia więzadeł stawu łokciowego	52
	Tabela 3.2: Uszkodzenia ścięgien w okolicy łokcia	56
	Tabela 3.3: Zapalenie kaletek oraz zmiany zwyrodnieniowe i zapalne stawu łokciowego	66
	Tabela 3.4: Urazy łokcia	74
	Tabela 3.5: Nieprawidłowości nerwów w okolicy stawu łokciowego	78
4	Nadgarstek	83
	<i>Eric P. Weinberg</i>	
	Tabela 4.1: Pęknięcia kompleksu chrząstki trójkątnej	84
	Tabela 4.2: Zewnętrzne i wewnętrzne więzadła nadgarstka	90
	Tabela 4.3: Wrodzone i nabyte nieprawidłowości lub uszkodzenia nadgarstka	94
	Tabela 4.4: Uszkodzenia kostne nadgarstka	100
	Tabela 4.5: Uszkodzenia ścięgien nadgarstka	112
	Tabela 4.6: Choroby zwyrodnieniowe i zapalne nadgarstka	116
5	Ręka	121
	<i>Eric P. Weinberg</i>	
	Tabela 5.1: Urazy więzadłowe ręki	122
	Tabela 5.2: Uszkodzenia ścięgien ręki	126
	Tabela 5.3: Ciało obce, zakażenie oraz złamania przeciążeniowe	134
	Tabela 5.4: Zmiany miękotkankowe ręki	138
6	Biodro	143
	<i>Eric P. Weinberg</i>	
	Tabela 6.1: Zmiany kostne stawu biodrowego	144
	Tabela 6.2: Uszkodzenia stawu biodrowego	154
	Tabela 6.3: Uszkodzenia obrąbka panewki stawu biodrowego	162
	Tabela 6.4: Zmiany okofostawowe w okolicy stawu biodrowego	166

7	Kolano	175
	<i>Eric P. Weinberg</i>	
	Tabela 7.1: Zmiany w obrębie łąkotec	176
	Tabela 7.2: Zmiany więzadeł stawu kolanowego	190
	Tabela 7.3: Uszkodzenia chrząstki stawu kolanowego	206
	Tabela 7.4: Zmiany kostne stawu kolanowego	212
	Tabela 7.5: Uszkodzenia aparatu wyprostnego kolana	222
	Tabela 7.6: Zmiany w obrębie błony maziowej i kaletek stawowych oraz artropatie	228
8	Staw skokowy i stopa	237
	<i>Gary M. Hollenberg</i>	
	Tabela 8.1: Uszkodzenia ścięgien stawu skokowego i stopy	238
	Tabela 8.2: Uszkodzenia więzadeł stawu skokowego i stopy	254
	Tabela 8.3: Nieprawidłowości i uszkodzenia tkanek miękkich i kostki stawu skokowego i stopy	266
	Tabela 8.4: Zmiany kostne i urazy stawu skokowego i stopy	280
9	Rezonans magnetyczny guzów oraz zmian guzopodobnych kości i tkanek miękkich: informacje ogólne	293
	<i>Steven P. Meyers</i>	
	Tabela 9.1: Klasyfikacja WHO guzów kości	294
	Tabela 9.2: Klasyfikacja guzów tkanek miękkich Światowej Organizacji Zdrowia	295
	Tabela 9.3: Pierwotne złośliwe guzy kości	297
	Tabela 9.4: Pierwotne niezłośliwe guzy kości	298
	Tabela 9.5: Guzopodobne zmiany kości	298
	Tabela 9.6: Złośliwe guzy tkanek miękkich: 12 370 guzów złośliwych, odpowiadająca około 40% wszystkich guzów łagodnych i złośliwych tkanek miękkich (31 047)	299
	Tabela 9.7: Guzy/zmiany tkanek miękkich: 18 677 łagodnych guzów odpowiadająca 60% wszystkich łagodnych i złośliwych zmian tkanek miękkich (31 047)	300
	Tabela 9.8: System stopniowania Amerykańskiego Połączonego Komitetu Nowotworowego (AICC) 1.01.2003 lub po tej dacie	300
	Tabela 9.9: System stopniowania FNCLCC: definicja parametrów	301
10	Zmiany zajmujące kości	313
	<i>Steven P. Meyers</i>	
	Tabela 10.1: Zmiany zajmujące zewnętrzną powierzchnię kości	315
	Tabela 10.2: Zmiany związane z pogrubieniem warstwy korowej kości	356
	Tabela 10.3: Zmiany wewnątrzszpikowe powodujące poszerzenie kości bez przzerwania warstwy korowej	378
	Tabela 10.4: Zmiany wewnątrzszpikowe powodujące destrukcję warstwy korowej i zajęcie przyległych tkanek pozakostnych	394
	Tabela 10.5: Pojedyncze zmiany wewnątrzszpikowe z dobrze odgraniczonymi brzegami	412
	Tabela 10.6: Pojedyncze zmiany wewnątrzszpikowe z nieostro odgraniczonymi brzegami nieprawidłowego sygnału szpiku kostnego	426
	Tabela 10.7: Pojedyncze zmiany wewnątrzszpikowe zlokalizowane w pobliżu nasad kości rurowatych	444
	Tabela 10.8: Pojedyncze zmiany wewnątrzszpikowe zlokalizowane na pograniczu przynasady i trzonu	462
	Tabela 10.9: Pojedyncze zmiany wewnątrzszpikowe zlokalizowane w trzonie kości długiej	480
	Tabela 10.10: Guzy kostne i zmiany guzopodobne kości rąk i stóp	496
	Tabela 10.11: Rozlane, mnogie, nieostro odgraniczone i/lub wieloogniskowe strefy nieprawidłowego sygnału szpiku kostnego	516
11	Zmiany wewnątrzstawowe	575
	<i>Steven P. Meyers</i>	
	Tabela 11.1: Guzy i zmiany guzopodobne w obrębie stawów	576

12	Zmiany zajmujące tkanki miękkie	605
	<i>Steven P. Meyers</i>	
	Tabela 12.1: Niezłośliwe guzy i zmiany guzopodobne zajmujące tkanki miękkie kończyn	606
	Tabela 12.2: Złośliwe guzy zajmujące tkanki miękkie układu mięśniowo-szkieletowego	638
	Indeks	667

Rozdział 2

Bark

2.1	Zmiany w obrębie stożka rotatorów	8
2.2	Zmiany o charakterze ciasnoty (<i>impingement syndrome</i>)	20
2.3	Zmiany związane z niestabilnością stawu ramiennego	26
2.4	Uszkodzenia typu SLAP oraz nieprawidłowości związane ze ścięgnem mięśnia dwugłowego ramienia	36
2.5	Nieprawidłowości stawu ramiennego o charakterze nerwowym	42
2.6	Zmiany kostne oraz zmiany zwyrodnieniowe i zapalne barku	44

2 Bark

Gary M. Hollenberg

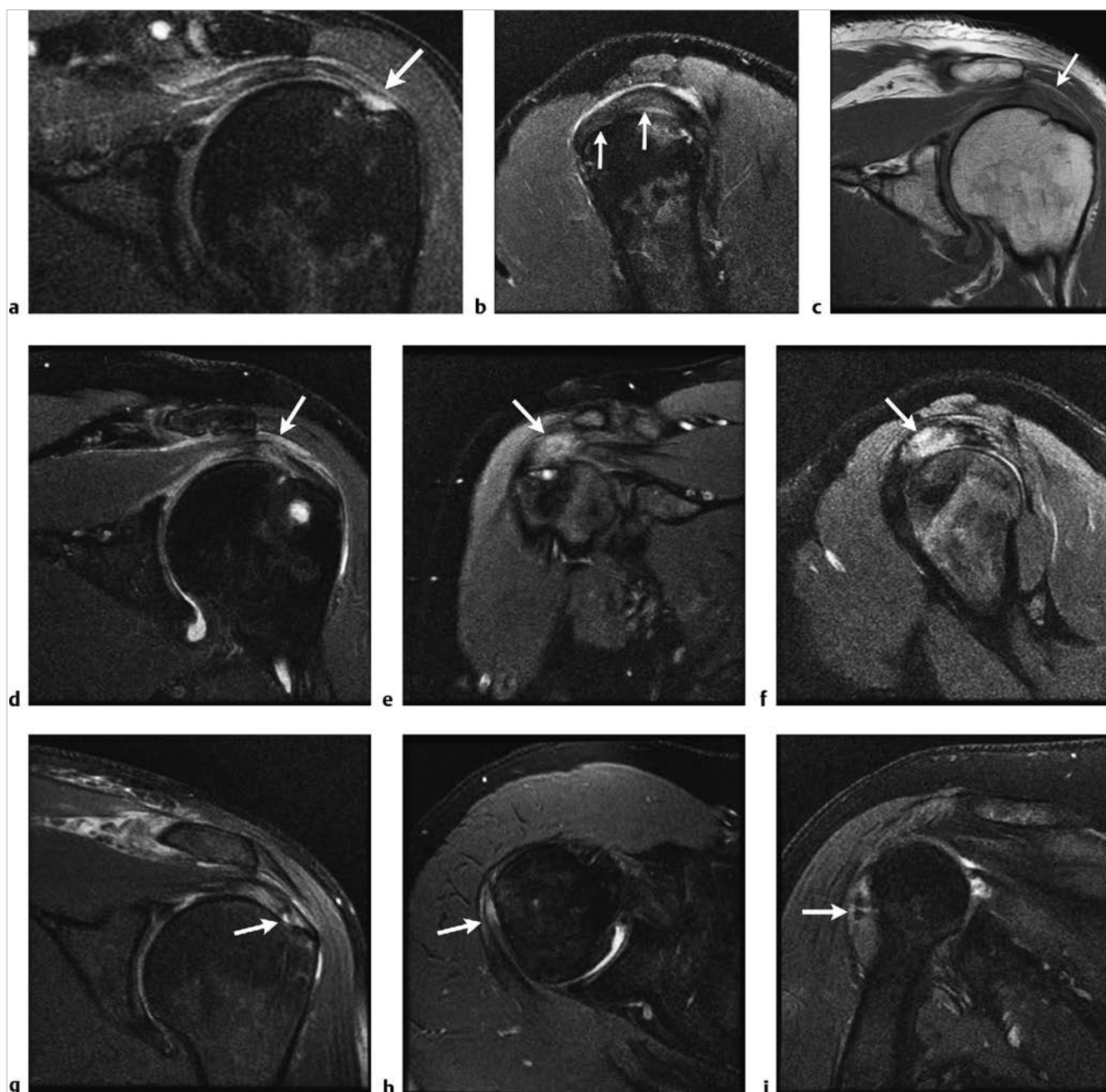
2.1 Zmiany w obrębie stożka rotatorów

- Tendinopatia (*tendinopathy*) i zmiany zwyrodnieniowe ścięgna (*tendinosis*)
- Pęknięcia ścięgna niepełnej grubości (częściowe)
- Pęknięcia ścięgna pełnej grubości (całkowite)
- Pęknięcia ścięgna mięśnia podłopatkowego
- Wapniejące zapalenie ścięgna (*calcific tendinitis*) i kaletki (*calcific bursitis*): choroba związana z odkładaniem kryształów hydroksyapatytu wapnia (HADD – *hydroxyapatite deposition disease*)
- Zlepne zapalenie torebki stawowej (*adhesive capsulitis*)
- Pęknięcia lub naciągnięcia w zakresie ścięgna mięśnia piersiowego

Tabela 2.1 Zmiany w obrębie stożka rotatorów

Nieprawidłowości	Zmiany w obrazie MR	Uwagi
Tendinopatia (<i>tendinopathy</i>) i zmiany zwyrodnieniowe ścięgna (<i>tendinosis</i>) (ryc. 2.1)	Pogrubienie lub nieprawidłowy pośredni sygnał, widoczny w obrębie struktury ścięgna w obrazach PDWI (zależnych od gęstości protonów) lub T1-zależnych, stanowią typowy obraz zmian zwyrodnieniowych ścięgna (<i>tendinosis</i>). Nieprawidłowe ścięgna wykazują obecność niejednorodnego sygnału, nieregularności, są pogrubiałe oraz charakteryzują się nieprawidłową morfologią. Sekwencje T2-zależne z saturacją tłuszczu (FS T2WI) oraz obrazy STIR (<i>short time inversion recovery</i>) pozwalają na uwidocznienie nieprawidłowego podwyższonego niejednorodnego sygnału, którego wysokość nie osiąga jednak intensywności sygnału płynu. Może być również widoczne dystalne ścięczenie ścięgna w przypadku, gdy doszło do jego atrofii. Tendinopatię można odróżnić od pęknięcia stawowych odcinków ścięgien stożka rotatorów po stwierdzeniu braku wypełnionego płynem ubytku w obrębie tej powierzchni, co jest dobrze widoczne w artrografii MR, w obrazach T1-zależnych (T1WI).	Tendinopatia odzwierciedla zwyrodnienie włókien kolagenu, która zwykle obejmuje ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego, podgrzebieniowego oraz podłopatkowego. Przyczynami tego są zmiany zwyrodnieniowe wynikające z przeciążenia lub zespół ciasnoty (<i>impingement syndrome</i>). Tendinopatia oraz częściowe pęknięcia często występują razem, więc rozróżnienie poszczególnych zmian może być trudne. Typowo zmiany te obejmują przedni brzeg ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego, z jego pogrubieniem, niejednorodnością oraz podwyższeniem sygnału w większości sekwencji badania MR. Zmiany sygnału, wynikające z tendinopatii, utrzymują się w obrazach T2-zależnych z saturacją tłuszczu. Nieprawidłowości sygnału związane z obecnością artefaktu magicznego kąta nie są związane ze zmianami morfologicznymi ścięgna. Należy poszukiwać współistniejących nieprawidłowości, w tym płynu lub zapalenia w obrębie kaletki podbarkowo-podnaramiennej, zmian zwyrodnieniowych w stawie barkowo-obojczykowym oraz entezofitów na powierzchni stawowej lub osteofitów wyrostka barkowego łopatki (<i>acromial spurs</i>).

(ciąg dalszy na stronie 10)

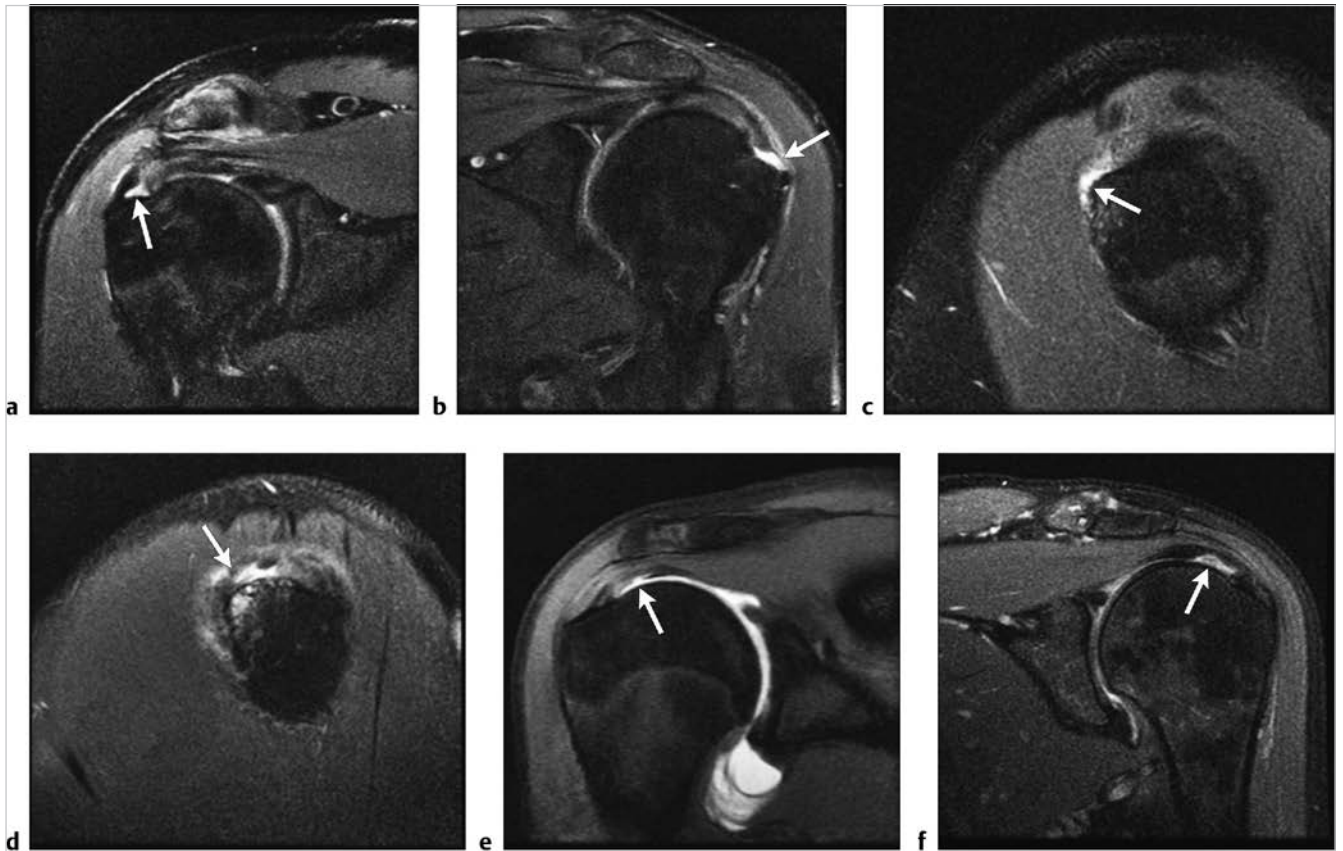

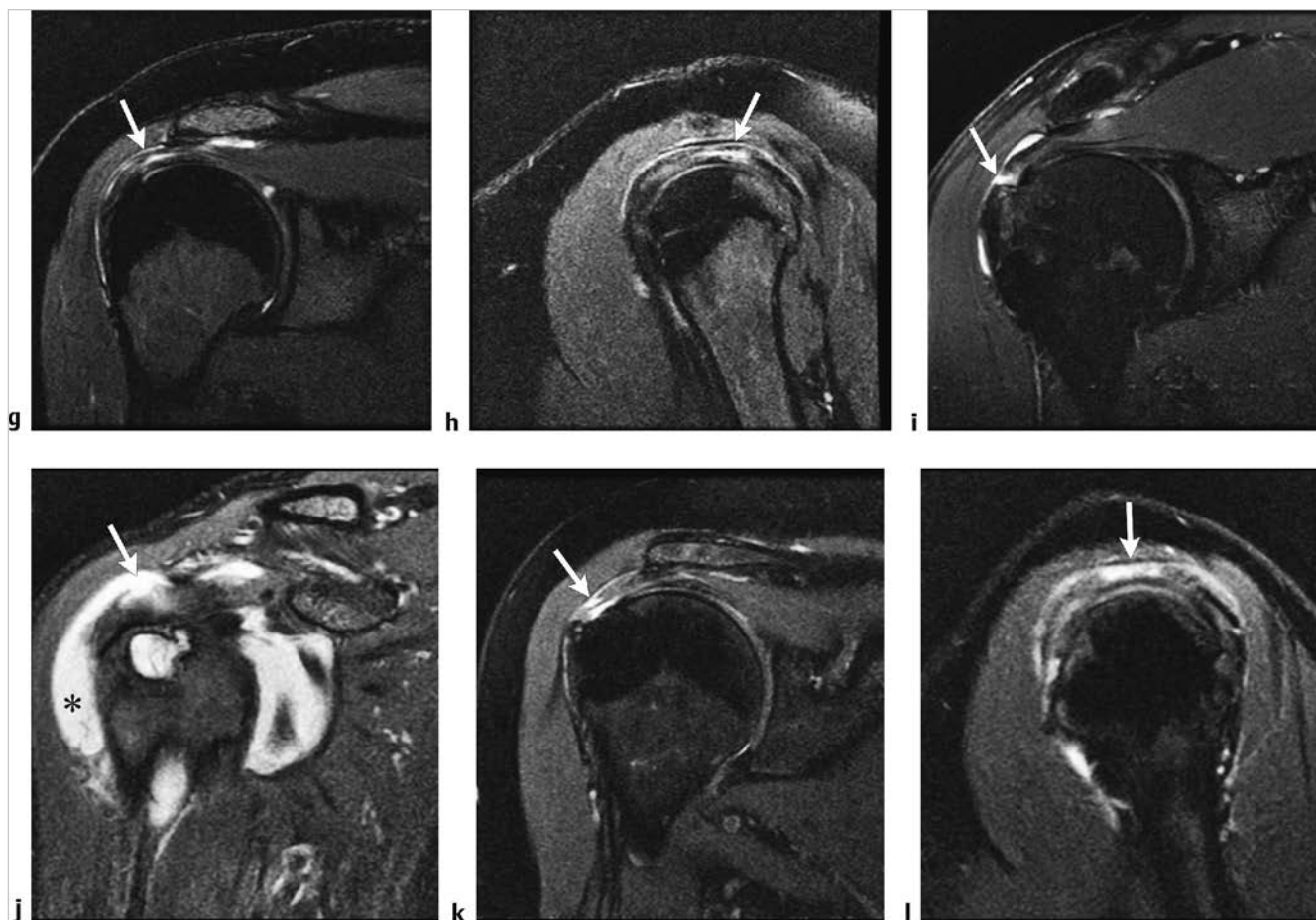
Rycina 2.1 (a) Na obrazie skośnym czołowym T2-zależnym z saturacją tłuszczu (FS T2WI), widoczna jest tendinopatia pod postacią łagodnego wzrostu sygnału w dystalnej części ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego (strzałka). (b) Podobnie nieprawidłowy sygnał jest widoczny na skośnym strzałkowym obrazie FS T2WI w zakresie dystalnej części ścięgien mięśni nadgrzebieniowego i podgrzebieniowego (strzałki). Należy zwrócić uwagę na wysokosygnałowy, księżycowatego kształtu płyn, widoczny w obrębie kaletki podbarkowej. (c) U innego chorego na obrazie skośnym czołowym PDWI (zależnym od gęstości protonów) widoczna jest wyraźniejszego stopnia tendinopatia dystalnego odcinka ścięgien mięśni nadgrzebieniowego i podgrzebieniowego, z utratą prawidłowej architektury ścięgien oraz nieprawidłowym podwyższeniem ich sygnału (strzałka). (d) Nieprawidłowy podwyższony sygnał w obrębie dystalnej części ścięgien (strzałka) jest również widoczny na obrazie skośnym czołowym w sekwencji T2WI z saturacją tłuszczu. Nieprawidłowy sygnał nie osiąga wysokości sygnału płynu, co wskazuje raczej na tendinopatię niż pęknięcie jako główną nieprawidłowość. (e) U innego chorego w obrazie skośnym czołowym T2WI z saturacją tłuszczu widoczna jest znacznego stopnia tendinopatia przedniego brzegu dystalnej części ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego (strzałka). (f) U tego samego chorego na obrazie T2WI z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej strzałkowej widoczne jest podwyższenie intensywności sygnału wraz z pogrubieniem ścięgna oraz utratą jego prawidłowej architektury. (g) U kolejnego chorego w obrazach skośnych czołowych T2WI z saturacją tłuszczu uwidoczniono tendinopatię ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego, z nakładającym się częściowym pęknięciem, zlokalizowanym w dystalnej przystawowej części tego ścięgna. (h) Na osiowym obrazie T2WI z saturacją tłuszczu oraz (i) skośnym czołowym obrazie T2WI z saturacją tłuszczu widoczna jest łagodnego stopnia tendinopatia ścięgna mięśnia obłego mniejszego, z nieprawidłowo podwyższonym sygnałem w okolicy połączenia mięśniowo-ścięgnistego (strzałka). W rutynowym badaniu MR barku rzadko napotyka się tendinopatię w zakresie mięśnia obłego mniejszego.

Tabela 2.1 (kontynuacja) Zmiany w obrębie stożka rotatorów

Nieprawidłowości	Zmiany w obrazie MR	Uwagi
Pęknięcia ścięgna niepełnej grubości (częściowe) (ryc. 2.2)	Częściowe pęknięcia mogą być zlokalizowane w odcinku przystawowym ścięgna, jego części kaletkowej lub mieć charakter śródścięgnisty. Śródścięgniste pęknięcia nie komunikują się ze stawem ani z kaletką podbarkową. Należy ocenić obraz pod kątem nieprawidłowego kształtu ścięgna, uwzględniając w ocenie jego pogrubienie lub ścieńczenie oraz nieregularną morfologię. W obrębie ścięgna może być widoczne spektrum nieprawidłowości wahające się od postrzępienia jego struktury retrakcji ścięgna. Częściowe pęknięcia oraz tendinopatia mogą wykazywać zbliżony obraz, zwłaszcza gdy obecne są małe częściowe pęknięcia ścięgna. Częściowe pęknięcia cechują się nieprawidłowym pośrednim sygnałem w obrazach T1WI oraz PDWI. W obrazach T2WI z saturacją tłuszczu oraz obrazach STIR częściowe pęknięcia charakteryzują się wysokim sygnałem w miejscu pęknięcia, co odpowiada płynowi lub tkance ziarninowej. W sekwencjach płynowych obraz należy ocenić pod kątem obecności płynu w miejscu pęknięcia lub poszarpania ścięgna. W przypadku, gdy w miejscu pęknięcia doszło do wytworzenia tkanki ziarninowej, częściowe pęknięcia na obrazach po podaniu gadolinowego środka kontrastowego ulegają wzmocnieniu kontrastowemu. Arthrografia MR na obrazach T1WI z saturacją tłuszczu, w przypadku pęknięcia podstawowego odcinka ścięgna, pozwala na uwidocznienie wysokiego sygnału środka kontrastowego wypełniającego miejsce pęknięcia.	Pęknięcia typu <i>rim-rent</i> są uważane za najczęstszy rodzaj pęknięć niepełnej grubości ścięgien stożka rotatorów. Pęknięcie typu <i>rim-rent</i> to pęknięcie ścięgien stożka rotatorów w miejscu ich przyczepu do guzka większego kości ramiennej, zwykle po stronie stawowej stożka. Obejmują one przednią część ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego lub lokalizują się nieco bardziej z tyłu, zajmując ścięgno mięśnia podgrzebieniowego. Ścięgna stożka rotatorów wykazują tendencję do pęknięć w tej lokalizacji z powodu ich niemal 90-stopniowego, łukowatego skrętu tuż przed miejscem ich przyczepu do guzka większego. Pęknięcia stożka rotatorów, chociaż są zmianami warunkowanymi wieloczynnikowo, to zwykle są związane z ciasnotą podbarkową (<i>subacromial impingement</i>), czyli zmniejszonym rozmiarem łuku kruczo-barkowego (<i>coracoacromial arch</i>), lub też zużyciem i pęknięciem/przecięciem, z następowym zwyrodnieniem ścięgna i pęknięciem. Istnieje wiele teorii dotyczących etiologii pęknięć stożka rotatorów. Poza proponowaną przez Neera teorią, mówiącą o ciasnocie (konflikcie) podbarkowej, jest też kilka innych. Codman sugeruje istnienie „strefy krytycznej”, obejmującej dystalną część ścięgna, jako miejsca rozwoju jego degeneracji. Oceniając badanie, należy poszukiwać współistnienia pęknięć obróbka stawowego oraz torbieli śródścięgnistych. Kliniczna diagnostyka różnicowa pęknięć częściowych powinna uwzględniać pęknięcia pełnej grubości, wapniające zapalenie ścięgna (<i>calcific tendinitis</i>) oraz zlepne zapalenie torebki stawowej (<i>adhesive capsulitis</i>). Wczesne wdrożenie leczenia pęknięć stożka rotatorów może uchronić przed ich progresją.

(ciąg dalszy na stronie 12)

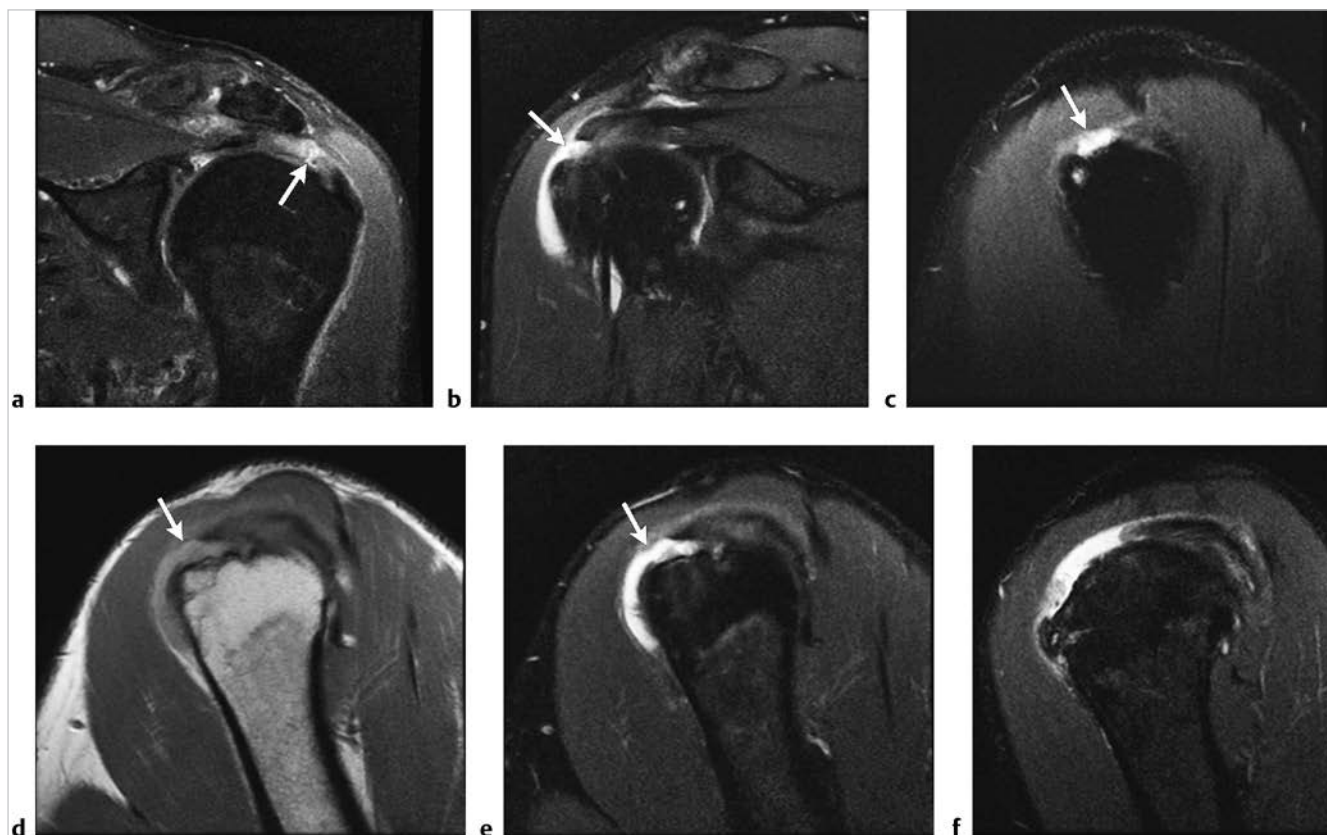
Rycina 2.2 (kontynuacja) (g) Śródcięgniste pęknięcie w obrębie bliższej części ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego (strzałka) widoczne w obrazach T2-zależnych z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej czołowej oraz (h) to samo uszkodzenie widoczne w obrazie T2-zależnym z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej strzałkowej. (i) Duże, częściowe pęknięcie stożka rotatorów po stronie kaletkowej (strzałka) widoczne w obrazach T2-zależnych w płaszczyźnie skośnej czołowej. Należy zwrócić uwagę na obecność płynu w obrębie kaletki podbarkowo-podnaramiennej, związanego z zapaleniem kaletki. (j) Masywne pęknięcie stożka rotatorów po stronie kaletkowej (strzałka), z dużą ilością płynu zgromadzonego w kaletce podbarkowo-podnaramiennej (gwiazdka), widoczne w obrazach T2-zależnych z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej czołowej. (k) Należy zwrócić uwagę na pęknięcie stożka rotatorów widoczne po stronie zarówno stawowej, jak i kaletkowej (strzałka), z zachowaną cienką środkową wiązką ścięgna, w obrazach T2-zależnych w płaszczyźnie skośnej czołowej. (l) Nieregularne pęknięcie po stronie kaletkowej (strzałka) widoczne w obrazach T2-zależnych z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej strzałkowej.

← **Rycina 2.2** (a) Należy zwrócić uwagę na wzrost intensywności sygnału, widoczny w obrazach T2-zależnych, w obrębie niepełnej grubości pęknięcia typu *rim-rent* części stawowej ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego (strzałka). W obrazach T2-zależnych z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie czołowej skośnej jest widoczna współobecna tendinopatia bliższej części tego ścięgna. (b) U kolejnego chorego, w obrazach T2-zależnych z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej czołowej należy zwrócić uwagę na zachowane pasmo ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego (strzałka), widoczne powyżej miejsca jego pęknięcia. (c) U kolejnego chorego, w obrazach T2-zależnych z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej strzałkowej należy zwrócić uwagę na wysokosygnałowe pęknięcie typu *rim-rent* (strzałka), zlokalizowane na przednim brzegu ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego. (d) Kolejny przykład zmiany u innego pacjenta, widocznej w obrazie T2-zależnym z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej strzałkowej, o charakterze większego pęknięcia typu *rim-rent*, ze współobecnością geod w głowie kości ramiennej oraz odczynowym obrzękiem szpiku kostnego. (e) U innego chorego w obrazach artrografii T1 z saturacją tłuszczu należy zwrócić uwagę na obecność kontrastu wypełniającego ogniskowe pęknięcie powierzchni stawowej bliższej części ścięgna mięśnia podgrzebieniowego (strzałka). (f) Na obrazie T2-zależnym z saturacją tłuszczu w płaszczyźnie skośnej czołowej u kolejnego chorego widoczne jest większe pęknięcie odcinka stawowego bliższej części ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego (strzałka). (ciąg dalszy powyżej)

Tabela 2.1 (kontynuacja) Zmiany w obrębie stożka rotatorów

Nieprawidłowości	Zmiany w obrazie MR	Uwagi
Pęknięcia ścięgna pełnej grubości (całkowite) (ryc. 2.3)	Pełnej grubości pęknięcie ścięgna, np. dotyczące ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego, jest definiowane jako ubytek (pęknięcie) ścięgna, wskutek którego dochodzi do powstania komunikacji między jamą stawu ramiennego a kaletką podbarkowo-podnaramienną. W obrazach PD-zależnych należy poszukiwać niewyraźnych zarysów ścięgna, z pogrubiałymi bądź niepozostającymi ze sobą w ciągłości końcami ścięgna. W obrazach T2-zależnych z saturacją tłuszczu oraz innych sekwencjach płynowych kluczową zmianą, na którą należy zwrócić uwagę, jest stwierdzenie sygnału płynu w miejscu pęknięcia. Płyn, wypełniając miejsce pęknięcia, może rozciągać się od światła kaletki podbarkowo-podnaramiennej do jamy stawu ramiennego. W przypadku obecności przerwy między końcami pękniętego ścięgna lub retrakcji jego końca bliższego płyn może otaczać wolne końce uszkodzonego ścięgna. Całkowite pęknięcia ścięgna są najlepiej widoczne w obrazach T2-zależnych w płaszczyznach skośnych strzałkowych i czołowych. W obrazach osiowych w sekwencjach płynowych należy poszukiwać płynowych przestrzeni wypełniających szczeliny pękniętego ścięgna. W niektórych przypadkach pęknięć pełnej grubości w miejscu pęknięcia nie stwierdza się sygnału płynowego, co jest związane z powstaniem w tej lokalizacji blizny lub nagromadzeniem tkanki ziarnicznej. W artrografii MR po dostawowym podaniu gadolinowego środka kontrastowego w sekwencjach T1-zależnych z saturacją tłuszczu kontrast może być widoczny w kaletce podbarkowo-podnaramiennej, co pozwala na potwierdzenie rozpoznania pęknięcia pełnej grubości.	Przyczynami pęknięć całkowitych są ostre urazy lub przeciążenie przy uprzednio istniejącej tendinopatii. Pęknięcia takie mogą być również następstwem istniejącego zespołu ciasnoty (<i>impingement</i>). Pęknięcia pełnej grubości są lepiej widoczne w badaniu MR niż pęknięcia niepełnej grubości. Zmiany sugerujące całkowite pęknięcie ścięgna to obecność płynu w kaletce podbarkowo-podnaramiennej lub zastąpienie okołokaletkowej tkanki tłuszczowej tkanką ziarninową. W przypadkach przewlekłych pęknięć ścięgien należy poszukiwać tłuszczowego zastąpienia lub zaniku uszkodzonych mięśni. Należy ocenić stopień rozległości uszkodzenia oraz retrakcji ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego i/lub podgrzebieniowego. Pęknięcia mogą mieć zróżnicowany charakter: od zmian o charakterze pełnej grubości perforacji ścięgna po całkowite zerwanie ścięgna z jego retrakcją. Czasami stwierdza się izolowane pęknięcie ścięgna mięśnia podgrzebieniowego. Masywne pęknięcia stożka rotatorów zwykle obejmują pełnej grubości pęknięcia ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego i podgrzebieniowego, z ich retrakcją oraz podwichnięciem górnym głowy kości ramiennej w stawie ramiennym. W przypadkach masywnego pęknięcia ścięgien stożka rotatorów należy poszukiwać współobecnych zmian degeneracyjnych w stawie ramiennie-łopatkowym i geod w głowie kości ramiennej oraz wydrążeniu stawowym łopatki. W przypadku stwierdzenia pęknięcia stożka rotatorów należy również ocenić ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia i podłopatkowego. Ścięgno mięśnia obłego mniejszego rzadko ulega pęknięciu.

(ciąg dalszy na stronie 14)

REZONANS MAGNETYCZNY

UKŁADU MIĘŚNIOWO-SZKIELETOWEGO

DIAGNOSTYKA RÓŻNICOWA

Wprowadzenie do diagnostyki obrazowej techniki rezonansu magnetycznego około trzydzieści lat temu zrewolucjonizowało obrazowanie układu mięśniowo-szkieletowego, a znaczenie tej metody nieustannie wzrasta. Wzrost ten stanowi rezultat ciągłego rozwoju i udoskonalania technik rezonansu magnetycznego w zakresie zarówno nowych sekwencji obrazowania, jak i opisu nowych objawów diagnostycznych. Dzięki niezrównanemu kontrastowi w obrazowaniu tkanek miękkich rezonans jest szczególnie przydatny w ocenie okostnowych struktur miękkotkankowych oraz guzów; w tych zastosowaniach wyparł inne techniki obrazowania lub spowodował powstanie licznych nowych wskazań do badania.

Rezonans magnetyczny układu mięśniowo-szkieletowego. Diagnostyka różnicowa to unikatowa publikacja oferująca obszernie opisy wyników badań MRI, które umożliwiają łatwiejsze rozpoznanie powszechnych i rzadkich chorób oraz zmian układu mięśniowo-szkieletowego.

Najważniejsze treści obejmujące etiologię, objawy kliniczne i aspekty patologiczne umieszczono w formacie tabelarycznym, aby ułatwić szybkie i skuteczne uzyskanie informacji.

Jest to doskonałe narzędzie dla praktykujących radiologów i ortopedów, przewodnik w codziennej praktyce, a także niezbędna pomoc w przygotowaniu się do egzaminu.

W PUBLIKACJI:

- ponad 2000 najnowocześniejszych obrazów doskonałej jakości, przedstawiających zarówno najczęstsze, jak i rzadko występujące schorzenia mięśniowo-szkieletowe
- wysokiej jakości ryciny uzupełniają opisy obrazów uzyskiwanych w badaniu
- tabele diagnostyki różnicowej oparte są na anatomicznych lokalizacjach zmian